

LÆREPLANER 2020

Rudolf Steiner Børnehave og vuggestue Guldæblet

Guldæblet er en Rudolf Steiner vuggestue og børnehave, lokaliseret i Ågerup som er en lille by nord for Roskilde. De fleste af vores børn er fra lokalområdet og fra små byer i nærheden.

Alle kan vælge os, vi er en ude børnehave/vuggestue og spiser vegetarisk og økologisk/biodynamisk mad.

Vi har plads til ca. 26 børnehavebørn og 12 vuggestuebørn.

Stedet er smuk anbragt ude i naturen, med masser af muligheder for ude liv og men også et smukt hus hvor der er god plads til inde leg.

Vi har to stuer: en børnehave gruppe og en vuggestuegruppe.

DANNELSE

Pædagogisk grundlag

Børnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring og børnefællesskaber.

- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Før barnet kan begynde at lære, skal det opleve nærvær og kontakt med voksne, som det har tillid til. Barnet har brug for at mærke de voksnes interesse og at de voksne lytter og indlever sig i dets behov. Når barnet har fået en tilknytning til de voksne og kan finde ro inde i sig selv, er det klar til at deltage i et fællesskab og lære nyt. Den tilknytning kan skabes, når pædagogerne er til stede som autentiske, tydelige mennesker, der er parate til at bruge, udtrykke og udvikle sig selv. Social dannelse sker gennem vores samværskultur, hvor alle deltager i og har betydning for fællesskabet. I garderoben og ved måltider lærer børnene at tage hensyn og vente på hinanden. I daglige sanglege lærer barnet både at være i centrum, og at lade andre være midtpunkt. I børnenes frie leg oplever de at skabe i fællesskab, og at der i fællesskabet er plads til den enkelte. Gennem venskaber og konflikter lærer børnene sig selv og de andre at kende, og at sætte grænser og samarbejde. Kulturel dannelse sker gennem den måde hverdagslivet formes på og gennem de ting, handlinger og holdninger, som barnet omgives af. Vi lægger vægt på, at børnene er i en smuk æstetisk ramme; fx at bordet, vi spiser ved, er indbydende dækket med blomster, levende

lys og opdækning foran hver plads, så barnet kan se, at lige her skal jeg sidde og spise. Rim og remser, sange, eventyrfortælling og årstidsfester henter kulturelt indhold ind i hverdagen med glæde og fantasi. Desuden lægger vi vægt på, at børnene lærer at holde af og føle respekt for naturen. Moralsk dannelse sker i den daglige omgang med hinanden. Vi forventer, at alle behandler hinanden og tingene omkring os respektfuldt. Vi viser børnene, at der findes værdier, som det er værd at værne om. Børnene hører hver dag fortællinger, som inspirerer til at forstå verdens mangfoldighed og viser veje til at handle i livet. Social, kulturel og moralsk dannelse handler om at lære respekt for sig selv, andre og sine omgivelser. Det ser vi som grundlæggende for at kunne agere som individ i et demokratisk samfund. Det er eksistentielt vigtigt, at barnet føler sig som en del af et fællesskab. Fra fødslen sker tilknytningen til forældrene og den nære familie. Når barnet begynder i dagtilbud, skal det føle sig som en del af fællesskabet dér. Basis herfor er, at barnet føler tryk ved pædagogerne og at det føler sig set og anerkendt, som den det er. Børnenes fællesskab udvikles gennem leg, fælles aktiviteter og en oplevelse af at være i og bidrage til fællesskabet. I legen lærer børnene deres egne grænser og behov at kende, de afprøver forskellige roller og lærer af hinanden. Igennem aktiviteter som sangleg, dukketeater og årstidsfester får børnene en fælles fortælling, som bidrager til oplevelsen af at være del af fællesskabet. Gennem disse aktiviteter lærer børnene, desuden som gruppe at vente og at lytte til og lade sig inspirere af hinanden og pædagogerne. Alle hverdagens gentagne aktiviteter som måltider, af og påklædning og ture ud af huset er med til at styrke oplevelsen af at være en gruppe, der venter på og tager hensyn til hinanden. Pædagogens opgave er at sikre, at alle børn er en del af fællesskabet og at være opmærksom på, at det er muligt at tage del på forskellige måder. Der vil i mange børnegrupper være børn med særlige udfordringer og behov, det kan styrke de andre børns kompetencer i forhold til at rumme forskellighed. En forudsætning for, at barnet kan føle sig som en del af fællesskabet er, at det faktisk er til stede. Børn, som jævnligt er væk eller først kommer, når dagen er i gang, kommer let på overarbejde, når de skal finde ind i børnefællesskabet og hverdagens rytme. Dog kan særligt det lille barn have brug for en fridag. De daglige strukturerede fælles aktiviteter i Rudolf Steiner dagtilbuddet gør det naturligt, at alle deltager i og bidrager til fællesskabet. Det betyder, at det barn, der har svært ved at deltage i fx en maleaktivitet eller fælles gåtur, vil blive hjulpet til at komme ind i fællesskabet. Jo ældre barnet er, jo større forventninger kan pædagogerne have til, at barnet kan mærke

og forholde sig til egne og andres behov og til, at det kan bidrage til fællesskabet.

LÆRING

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

▪ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Før barnet kan begynde at lære, skal det opleve nærvær og kontakt med voksne, som det har tillid til. Barnet har brug for at mærke de voksnes interesse og at de voksne lytter og indlever sig i dets behov. Når barnet har fået en tilknytning til de voksne og kan finde ro inde i sig selv, er det klar til at deltage i et fællesskab og lære nyt. Den tilknytning kan skabes, når pædagogerne er til stede som autentiske, tydelige mennesker, der er parate til at bruge, udtrykke og udvikle sig selv.

Social dannelse sker gennem vores samværskultur, hvor alle deltager i og har betydning for fællesskabet. I garderoben og ved måltider lærer børnene at tage hensyn og vente på hinanden. I daglige sanglege lærer barnet både at være i centrum, og at lade andre være midtpunkt. I børnenes frie leg oplever de at skabe i fællesskab, og at der i fællesskabet er plads til den enkelte. Gennem venskaber og konflikter lærer børnene sig selv og de andre at kende, og at sætte grænser og samarbejde.

Kulturel dannelse sker gennem den måde hverdagslivet formes på og gennem de ting, handlinger og holdninger, som barnet omgives af. Vi lægger vægt på, at børnene er i en smuk æstetisk ramme; fx at bordet, vi spiser ved, er indbydende dækket med blomster, levende lys og opdækning foran hver plads, så barnet kan se, at lige her skal jeg sidde og spise. Rim og remser, sange, eventyrfortælling og årstidsfester henter kulturelt indhold ind i hverdagen med glæde og fantasi. Desuden lægger vi vægt på, at børnene lærer at holde af og føle respekt for naturen.

Moralsk dannelse sker i den daglige omgang med hinanden. Vi forventer, at alle behandler hinanden og tingene omkring os respektfuldt. Vi viser børnene, at der findes værdier, som det er værd at værne om. Børnene hører hver dag fortællinger, som inspirerer til at forstå verdens mangfoldighed og viser veje til at handle i livet.

Social, kulturel og moralsk dannelse handler om at lære respekt for sig selv, andre og sine omgivelser. Det ser vi som grundlæggende for at kunne agere som individ i et demokratisk samfund.

PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

▪ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Når barnet føler sig tryk, vil det åbne sig for nye indtryk og have lyst til at lege og lære.

Et sundt og stimulerende læringsmiljø er karakteriseret ved, at barnet oplever nærvær, ro og sjælelig varme, glæde, begejstring og humor.

Barnet har brug for en overskuelig hverdag, som det kan orientere sig i. I et Rudolf Steiner dagtilbud er hele dagen formet i en fast rytme, som veksler mellem voksenstyret fælles aktiviteter og fri leg. Ugen forløber i en struktur, som gør dagene genkendelige for børnene. Årstiderne markeres med bestemte aktiviteter, pynt farver og fester. Meningen med strukturen er at give barnet mulighed for at opleve verden omkring sig som genkendelig og meningsfuld.

Barnet lærer gennem alt, hvad det møder, derfor skaber vi omgivelser og handlinger omkring barnet som understøtter dets sanselige, kognitive, emotionelle og sociale udvikling.

Barnet stimuleres sanseligt og kognitivt ved at være i omgivelser, der er harmoniske og ved at møde materialer af god kvalitet, typisk naturmaterialer, som dufter, smager og føles forskelligt. I fælles aktiviteter som eventyrfortælling og sangleg stimuleres barnets forestillingsevne og indre billedannelser. Arbejdet frem til en Årtidsfester giver barnet sanselige erfaringer med og begreber for fx høst, når det er med til at høste korn, kværne mel, bage brød og kerne smør, som på festdage indtages i fællesskab.

De fysiske aktiviteter understøttes af sange, rim og remser, som giver ord og begreber på fx høst. Sammenhængen mellem fysiske aktiviteter, fortælling og udtryksformer som fx tegning og maling gør, at barnet danner begreber ud fra de sanselige oplevelser og indre billeder.

Barnet stimuleres emotionelt ved at lege med andre børn og ved Samvær med de voksne. Det får mulighed for at udvikle empati og medfølelse, når det oplever, hvordan alle hjælper hinanden, venter på hinanden og accepterer hinandens forskelligheder. Barnet tætte relationer til de voksne udvikles og plejes gennem fælles aktiviteter som det fælles måltid og den daglige fortælling, og gennem mere individuel kontakt fx i garderoben, ved madlavning, på gåture og når det lille barn skal have omsorg og pleje.

Endelig stimuleres barnet socialt gennem fællesskabet med de andre

børn såvel i voksenstyret aktivitet som i fælles leg. Legen er barndommens sprog. Den fantasifulde leg skabes ud fra det, der er for hånden i kombination med oplevelser, barnet har haft. I legen lever barnet det, som det møder omkring sig ved at efterligne og afprøve.

Jo simple barnets legetøj er, jo bedre kan det udvikle sin fantasi; dukken skal både kunne være glad og ked af det, klodserne skal både kunne bruges til at bygge et slot og gøre det ud for tilskuere omkring en racerbane. I legen øver barnet sig hele tiden. Og i legen bearbejder barnet sine oplevelser og erfarer, at det er muligt at bruge sin fantasi til sammen med andre børn at skabe et fælles univers, hvis rammer alle må indordne sig under og bidrage til. I den frie leg kan børnene lege alene eller med hinanden. Det vigtige er, at fantasien udfoldes og roller og begreber prøves af. Det bidrager til at skabe en social fleksibilitet i barnets indre. Den frie leg danner derfor udgangspunkt for barnets individuelle, sociale og demokratiske dannelse.

Vi lægger vægt på, at der er god tid til at lege, og at alle leger på mange måder. I dagtilbuddet skal der være plads til hurtigt løb, stille madlavningsleg i sandkassen, koncentreret opbygning af hule, omsorgsfuld pleje af dukken, voldsom kamp mod dragen osv. Vi opfordrer og inspirerer børnene til at lege med forskellige børn og at prøve forskellige roller i legene. Mens børnene leger, er pædagogerne optaget af hverdagens gøremål. De laver noget, der skal bruges i dagtilbuddet, og som børnene kan efterligne i leg eller deltage i som fx madlavning, ordne vasketøj, lave bål eller reparere legetøj. Samtidig er pædagogerne til stede og kan understøtte, gribe ind eller stimulere, når det er relevant. Pædagogernes praktiske og fælles pædagogiske aktiviteter, fx ture i naturen, oprydning og historiefortælling bidrager til, at børnene får et fælles udgangspunkt, som de kan spejle og forvandle i legen. Det gør det lettere for dem at finde sammen om fælles leg.

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

I et Rudolf Steiner dagtilbud tilstræber vi, at der er en sammenhæng mellem familien hjemme og fællesskabet i dagtilbuddet. Barnet skal opleve, at de voksne gensidigt respekterer og viser imødekommenhed i forhold til hinanden.

I Guldæblet bidrager forældre til den daglige rengøring, og til at vedligeholde hus og have, på arbejdes lørdage.

Forældrene er med til særlige Årtidsfester, her møder forældrene ikke blot pædagogerne, men også hinanden og husets øvrige børn, så de kommer tættere på de mennesker og oplevelser der er vigtige i deres barns hverdag. Sådanne arrangementer bidrager til at barnet oplever sammenhæng mellem familie og dagtilbud, og at forældrene føler medansvar for huset og deres børns hverdag.

Forældresamarbejdet sker også i forældrebestyrelsen, på forældremøder og ved individuelle samtaler.

Vi er åbne omkring vores pædagogik og vil gerne på fast lagte tidspunkter drøfte den med forældrene.

En tillidsfuld udveksling mellem forældre og personale er en forudsætning for, at de sammen kan skabe en tryk ramme omkring barnets liv, i Guldæblet og hjemme.

Vi har årlige forældresamtaler og man er altid velkommen til at bede om en samtale, det kan både være forældre eller de voksne i Guldæblet der indkalder til en samtale. Dette bidrager til en større forståelse for barnets og fællesskabets behov.

Vi har ikke decideret optagelsessamtaler, men en 3. måneders samtale og den årlige samtale.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

▪ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Børn kan være fysisk, følelsesmæssigt og socialt udsatte. Nogle børn har et handicap, andre mangler omsorg og stimulation eller ro og overskuelighed. Mange børn savner tydelige voksne, som tør vise vejen og skabe rammer omkring barnets dagligdag.

En forudsætning for at få øje på det udsatte barn er, at pædagogerne hver dag ser og forholder sig individuelt til hvert enkelt barn. I et Rudolf Steiner dagtilbud bliver børn og forældre hver morgen mødt af en pædagog, som tager imod og siger velkommen til en ny dag. I dette møde søger pædagogen at fornemme barnets tilstand og så bruge den fornemmelse til at støtte barnet i løbet af dagen.

Gennem de daglige aktiviteter kan pædagogen iagttage, hvornår og hvordan det enkelte barn er udfordret og tilgodese barnets behov ved at tilpasse dagens aktiviteter.

Måske har det udsatte barn behov for mere en til en kontakt. Eller

hjælp til at komme ind i legen.

Børns leg afspejler det, som har gjort indtryk og lever i barnets følelsesliv. Derfor kan pædagogerne ved at iagttage barnets leg se, hvad det er optaget af, og om det er fastlåst i noget, som det skal have hjælp til at forløse. Fx kan det meget urolige barn inviteres med til at stable brænde eller lave bål, mens det utrygge barn kan støttes ved, at pædagogerne skaber overskuelige rammer med små grupper. Fx ved borddækning o.l.

Det er vigtigt at pleje kontakten med det udsatte barn og en voksen som det særligt holder af, det skaber grundlag for at barnet senere kan åbne sig mod flere relationer. Ligeledes er samarbejde med forældrene vigtigt, når det udsatte barns udvikling skal understøttes. Derfor søger vi at inddrage dem og lytte til deres erfaringer og ideer i forhold til barnets vanskeligheder.

På personale møder, hvor vi evaluerer vores pædagogiske praksis, inddrager vi både pædagogernes og forældrenes observationer af barnet.

Er der tale om mere vedvarende problemer, vil fagpersoner såsom psykologer, sprog konsulenter eller andre blive inddraget.

Nogle børn har brug for ekstra opmærksomhed fra de voksne, af en eller flere årsager. I vores miljø er der ikke mange børn, der virkelig er udsatte, i ordets værste betydning.

Men vi har børn, hvis forældre skal skilles, og andre som har kriser i familien på en eller anden måde. Det kan fx være et nærtstående familiemedlem der går bort.

Det vi gør, er at alle voksne bliver informeret og så har vi ekstra opmærksomhed på barnet, uden det virker kunstigt på nogen måde, en ekstra kærlig omsorg, det kan være barnet får en voksen for sig selv, der skal lave noget som barnet kan være med i.

Vi sørger for at barnet leger i små trygge grupper og vi holder øje med om barnet bliver ked af det og har brug for ekstra støtte.

Vi har en sorgplan i Guldæblet som vi kan følge hvis der sker en pludselig opstået krisesituation i et barns liv.

SAMMENHÆNGEN TIL BØRNEHAVEKLASSEN

Det sidste år før skolestart er vi særlig opmærksom på at følge barnets udvikling mod at være klar til at forlade den trygge ramme i børnehaven og begynde en ny fase af sit liv i skolen. Det gælder særligt i forhold til, om barnet er modent følelsesmæssigt til at kunne stå alene uden voksenstøtte i en større gruppe børn. Det er nødvendigt at øve sig i have ro nok til at være stille i længere tid og kunne samle sig om fx at modtage en kollektiv besked.

Vi iagttager barnet og tilrettelægger barnets lærings miljø og har

fokus på, at barnet udvikler en tilstrækkelig modenhed til at kunne begynde i skolen. Nogle af børnene har brug for mere voksenstøtte til at kunne klare de begyndende stigende krav vi har til dem og disse børn får den støtte når det kræves. Det kan fx. være at et barn i en periode dækker bord alene med en voksen for at få lært det overblik som det kræver. Efter noget tid er barnet i stand til at dække bord sammen med et par kammerater uden at komme til at blive helt fjollet og miste overblikket.

Efter efterårsferien begynder 5-års klubben. Det er de børn der er fyldt 5 år som laver noget særligt med 1-2 voksne. 5 års klubben er ikke kun for de kommende skolebørn men for alle dem som fylder 5 år i løbet af året. Det betyder at hvis vi har børn som skoleudsættes, så har de ekstra lang tid til at øve sig i alt det som de skal lære inden de bliver helt skole klar.

Vi går nogle lange ture som kræver vilje til at blive ved med at gå selvom man er træt i benene og næsten ikke tror man kan gå længere. Der bliver givet fx. givet besked om "I må løbe hen til hegnet" og de voksne har en forventning om at man selvfølgelig ikke løber længere når nu "man er en af de store".

Vi udfordre de store på en anden måde og laver fx. mere komplicerede opgaver. Det er fx. at snitte, fingerstrikke eller sy en pude. Dette kræver koncentrationsevne, evne til at fordybe sig i en opgave og ikke lade sig forstyrre af andre børn. Det er også en øvelse for barnet i få stillet en opgave (Der bliver fx sagt "Nu har vi syklub") som måske ikke lige er det de havde lyst til, men det bliver gjort alligevel da det er det der er planlagt. Børnene over sig i ikke kun at være styret af hvad de har lyst til lige nu. 5 års klubbens børn får lov til mere og samtidig får de flere opgaver, som de tager med et smil.

De dækker fx. bord, de tager ud af bordet, de hjælper de mindre børn og de hviler ikke længere efter frokost. Dette er alt sammen ting vi gør for at lave en sammenhæng til børnehaveklassen. De har i mange år øvet sig i at være selvhjulpne i garderoben, nu har vi en forventning til dem om at de klare det selv. Det er dog som altid med os på sidelinjen for hvis noget er alt for svært eller et barn i en periode er udfordret på den ene eller anden måde så hjælper vi selvfølgelig barnet mere end normalt.

Børnene i Guldæblet starter på mange forskellige skoler da vi har børn fra et stort opland. Derfor besøger vi ikke de forskellige skoler. Vi snakker om skolestart med børnene og de fleste børn besøger deres kommende skole med deres forældre. Enkelte skoler vil gerne komme på besøg i Guldæblet og det er de meget velkomne til!

ANDRE OVERGANGE

Når et barn begynder en hverdag i Guldæblet vil forældrene og pædagogerne som skal passe barnet tale sammen de første par dage mens barnet indkøres. Det kan også være at der er særlige hensyn som skal tages hensyn til og så kan det være godt at have talt om det inden opstart. Forældrene fortæller os om deres barn, og der laves praktiske aftaler om, hvordan den første tid skal forløbe, indtil barnet kan være alene i dagtilbuddet.

Forældrene er på forhånd blevet orienteret om pædagogikken og om samarbejdet mellem hjem og dagtilbud. Alle forældre har været på et for-besøg og alle bliver henvist til at læse om Guldæblet på hjemmesiden. Når barnet starter, får forældrene udleveret en forældrehåndbog. Heri står der svar på en masse praktiske spørgsmål. Vi har erfaring med at indkøringen tager et par uger. Skiftet fra vuggestue til børnehave er hos os en glidende overgang. Når et barn nærmer sig de 3 år, begynder det at komme på besøg i børnehaven og lige så stille glider det ind i den store gruppe. Vuggestuebørnene er vant til huset og vores rytmer og de kender alle de voksne, da vi hjælper hinanden på kryds og tværs. Vi er desuden sammen de fleste eftermiddage i enten vuggestuen eller børnehaven så alle er vant til at færdes begge steder.

Forældrene må gerne være med den første dag, når barnet rykker fra vuggestue til børnehave, men det er sjældent nødvendigt. Barnet er oftest kørt stille og roligt ind og er klar. Det kan dog være rart for forældrene at være med en dag i børnehave med deres lille barn og det er de velkomne til.

De store børn er også utrolig søde til at tage imod de små og gøre så de føler sig velkommen i gruppen.

I starten sidder det nye lille barn ved siden af en voksen når vi spiser. Vi hviler en halv time hver dag i børnehaven også det letter overgangen fra vuggestue til børnehave da mange børn på det tidspunkt stadig har brug for en lur.

.

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Guldæblet ligger i en lille landsby og børnehaven går fast tur en gang om ugen til "Tinget". På denne tur øver vi at gå i trafikken, gå på række og gå forsigtigt langs bondemandens mark på vej hjem. Vi går forbi kirken og går indimellem derind. Nogle gange går vi

igennem kirkegården og ser på gravstenene.

5 års klubben går længere ture rundt i byen, måske helt ned til skoven eller over i "Impulsen" (klubben) og leger på deres legeplads. Vi hilser på deres kaniner og rutsjer på den vilde rutsjebane som er for vild for de mindste i børnehaven og derfor er det kun de store som kommer med til klubben. For 5 års klubbens børn er det noget helt særligt at få lov til.

Vuggestuen går ofte på tur til biblioteket og de bruger de lokale legepladser eller går rundt i byen og måske ned til kirken.

Vores årlige høstmarked som ligger den første lørdag i september er en dag hvor naboer, familier mv. kan komme og se Guldæblet. Vi har forskellige boder, ponyridning, levende musik mv. Det er en festlig dag som forældrene i Guldæblet arrangerer og hvor alle børn, forældre og ansatte deltager.

Vi annoncerer i lokalbladet og i sportshallen så alle lokale ved vi eksisterer.

Alle er velkomne til at benytte Guldæblets have uden for åbningstid.

DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆTERISKE BØRNEMILJØ

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Vi arbejder med æstetik i Steiner sammenhæng, vi har smukke omgivelser og bruger udelukkende natur materialer, huset er bygget til børn og der er plads og rum til udfoldelse.

Vi arbejder med bløde farvevalg og materialer der kommer fra naturen, træ, silke, krystaller, bivoks lys mm.

Vi lærer børnene at holde orden, de må gerne lege og rode, men de er også gode til at rydde op, vi har en oprydningssang. Det gør oprydning sjovt og ikke noget der bare skal overstås, det er med til at skabe en god stemning.

Vi har forskellige legezoner som fx dukkekrog, legekøkken og vi har eventyrrommet hvor de ældste børn kan få lov at lege alene med fx byggeprojekter uden at blive forstyrret af de mindre børn. Udenfor i haven har vi masser af plads og rum til at der kan være mange forskellige lege i gang på samme tid. De voksne kan hjælpe børnene ved at skabe forskellige legemiljøer fx forslå at lave en stor hule og hjælpe med at komme med en bunke tæpper.

Det skal være rart og trygt at lege både indenfor og udenfor og det sikre de voksne ved at være til stede og være observerende i

forhold til hvad der foregår i børnegruppen.

I vuggestuen bliver børnegruppen også delt op så de mindste børn fx bliver i haven mens de største børn går en tur. Det kan hjælpe et nyt lille barn til at turde være mere undersøgende mens det bliver kørt ind.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

2. At lære børn at træffe egne beslutninger, prioriterer selvstændigt og i fællesskab med andre. at lære at samarbejde, sammenhold og samhørighed og at have ansvar

▪ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Vi udvikler hele mennesket; hovedet, det kreative, følelser, det motoriske, det sanselige. Vi tegner, maler synger, laver musik og hører eventyr og børnene laver selv eventyr. Børnene leger meget ude, hvor de løber, graver, leger rollelege og øve sig i det sociale. De lærer at løse konflikter, lærer at lytte til hinanden. Ved at have pligter og hjælpe til, f.eks. med borddækning, tage ud af bordet, feje mm lærer børnene at have ansvar for noget, og at der er brug for dem. Børnene er glade og stolte for det ansvar de får, det giver dem en god selvværdsfølelse. "Der er brug for mig, de kan ikke undvære mig".

Vi lærer børnene at holde bordskik og vente på at alle er færdige. Vi holder hinanden i hånden mange gange i løbet af dagen og vi lære børnene hygiejne, fx hvordan man vaske hænder ordentligt.

Vi sender et signal til forældrene om at det er vigtigt at barnet holder ferie, vi har lukket hele juli måned og både i efterårsferien og vinterferien. Vi ved at det er vigtigt at være i trivsel for at kunne være i vuggestue/børnehave og det er vigtigt at have fri indimellem for at lade op til at være klar igen.

Børnene lærer at stå i kø og lærer at vente på tur. Det er alt sammen øvelse i at være sociale sammen med mange andre mennesker. Vi anerkender at børn er med skabere af deres egne læreprocesser, ved at give den stort frirum til leg og udfoldelse både ude og inde. Vi er stabile voksne, der er nærværende og respekterer børns udtryk, behov og følelser, vi ser dem som individer, som hele mennesker. Børn kommer ofte med en masse som os voksne også kan

lære noget af. Vi sørger for at alle kan deltage på hver deres måde fx i sangleg, hvor der er plads til alle, nogle observere uden at deltage, andre deltager og vil meget gerne vælges, andre igen står måske med ryggen til, eller uden for kredsen og er med på deres måde. Vi vægter processen frem for produktet.

SOCIAL UDVIKLING

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø udvikler empati og relationer.**
 - 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource.**
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

I Guldæblet har vi en stor have og et dejligt hus. Det betyder at der er rigelig med plads både ude og indenfor. Det er forskellige lege, børnene kan lege når de er ude og når de er inde. Det betyder at det er forskellige sociale kompetencer som bliver øvet. Nogen børn syntes at det er nemmest at komme ind i en leg når de er udenfor hvor der fx kan løbes og andre børn syntes det er rart at være indenfor hvor der kan leges stille med fx dukker. Derfor deler vi også ofte børnene op i mindre grupper hvor nogle er ude og nogle er inde. Det er ikke altid de samme der er enten ude eller inde, da alle børnene har brug for at kunne lege begge steder. Hvis ikke de kommende skolebørn formår at kunne lege indenfor vil det blive en alt for stor omvæltning for dem at starte i skole. Hvis ikke et barn ved hvad de skal stille op med vores store have, er det de voksnes opgave at lave mindre legemiljøer også udenfor hvor barnet kan være i stand til at lege.

Under den frie leg er der gode muligheder for at øve sig i det sociale ligesom der er i de voksenstyrede aktiviteter som fx sangleg. Her øver børnene sig fx i at være i centrum fx ved en sangleg hvor et eller flere børn bliver valgt til at være i midten af kredsen. Mange vil gerne prøve mens nogen slet ikke har lyst. Vi presser forsigtigt på og måske hjælper det hvis en af vennerne er med inde i kredsen. Det viser de andre børn at det er ok at være forsigtig og måske ikke turde, men også at det er rart når man overvinder noget man ikke tør. Børnenes empatiske evner modnes og udvikles.

De store holder de små i hånden for at hjælpe dem og vise dem hvad man skal i fx garderoben eller sangleg. Børnene mærker at det er rart at hjælpe og rart at modtage hjælp. Nogle gange har vi brug for en lille 3-årig til en særlig opgave hvor det er godt at være

lille. Børnene får derved øje på hinanden og ikke kun øje for dem de lige umiddelbart leger med. Dette er bl.a. med til at udvikle børnenes sociale udvikling. Børnene øver sig i at udtrykke sig både verbalt og kropsligt både i forhold til de andre børn og til de voksne. Vi arbejder med efterligning og derfor er det vigtigt at de voksne taler pænt til hinanden og gør sig umage med at være gode rollemodeller i vores relationer da det smitter af i den måde børnene taler til hinanden på. Dette gælder også i vores forhold til børnenes forældre. Hver morgen giver vi hånd til barn og forældre og ser hinanden i øjnene og siger godmorgen. Barnet bliver set og modtaget og vi tager ansvar for barnet mens det er hos os. Børnene lære at give hånd og sige goddag og farvel. Det er ikke ligegyldigt om du er her eller ej. Vi synger hver morgen om de børn som ikke er kommet i Guldæblet den dag. Vi ved hvem der mangler og glæder os til at se dem igen.

Børnene bliver fejret på deres fødselsdag hvor forældrene er med i børnehaven hele dagen. Det er en særlig dag med mange traditioner. Vi holder først fødselsdagen når barnet fylder 4 år da vi har observeret at det er alt for svært for det lille 3 års barn at magte at være i centrum på den måde. Når de bliver 4 år, har de selv mange gange set hvordan en fødselsdag i Guldæblet foregår og er nu klar til at være dagens midtpunkt. Barnet bliver dog inden det 4 år fejret på en lille stille måde, med at der bliver tændt et lys, sunget en sang og givet en lille gave.

Der kan være børn der trækker sig fra fællesskabet og det vil de voksne være opmærksomme på at finde ud af hvad handler om. Vi støtter børnenes sociale udvikling/empati ved at spørge ind til dem og sætte ord på deres følelser.

Hvis der er børn der har særlige udfordringer på det sociale område, vil vi i samarbejde med forældrene bede vi om hjælp eller sparring hos PPR eller andre samarbejdspartnere.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog.**
 - 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.**
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Når vi kommunikerer med børnene, gør vi vores bedste for at være

åbne, interesserede og giver os tid til at lytte. Det kan være ting de har oplevet enten derhjemme eller i Guldæblet eller andet som fylder i deres liv. Måske har barnet brug for hjælp til at kommunikere noget ud der er svært eller noget der skal bruges voksenhjælp til.

Vi sætter ord på hvad vi gør specielt i vuggestuen fx "nu giver jeg dig hagesmæk på", "nu tager vi regnbukser på". Vi benævner det vi gør sammen med børnene. Vi synger ofte imens vi gør noget eller bruger fagter. Bevægelse er for det mindste barn noget der kommer før sproget og kan bruges som kommunikation inden sproget helt er på plads.

Vi viser børnene hvordan man kan kommunikere på en respektfuld måde som de også kan bruge når de kommunikerer sammen med de andre børn. Vi lærer dem måder at sige fra over for andre børn hvis de er i konflikt og lære dem at bruge sproget i stedet for at fx slå. "du må passe godt på dine kammerater", "Husk at sige stop når du ikke kan lide det de gør", "Det er bedre at hente en voksen der kan hjælpe jer end at blive så vred". I den tid barnet er i Guldæblet bliver sproget mere og mere udviklet og vi hjælper med at støtte denne udvikling og observere om vi vurderer der er brug for støtte fx i form af en talepædagog. Vi laver sprogvurdering på hvert enkelt barn.

I Guldæblet fortæller vi eventyr hver dag, i vuggestuen små enkle eventyr fx remseeventyr og i børnehaven kan eventyrene være længere. Det er det samme eventyr vi fortæller i 2 uger ad gangen og den voksne har lært det udenad så den voksne kan koncentrere sig om at være nærværende og se på børnene. Eventyrfortællingen bidrager bl.a. til at børnenes ordforråd øges, deres koncentrationsevne udvikles og deres evne til at gengive en historie. Alt sammen er noget vi kan se børnene, tager med ud i den frie leg. Vi oplever ofte at børnene leger det eventyr de lige har hørt og gør det derved til deres eget. Børnene lærer ofte efter et par dage eventyrerne udenad og er til sidst med til at spille eventyret.

Vi har hver dag sangleg som er sange med gebærder og lege der passer til årstiden. Det er den samme sangleg i 2 uger. I sanglegen lærer børnene en bred vifte af sange som bliver sunget flittigt i børnenes frie leg efterfølgende. Vi hører ofte at børn der ikke synger med til sanglegen i Guldæblet, synger sangene højt og tydeligt når de er derhjemme. I sanglegen er der forskellige rollelege, hvor børnene skal skiftes til at være i centrum. Der er sange med mange gentagelser, sange som rimer, sange der er svære, sange der er fjollede osv.

Ofte tager vi små grupper ind og læser en bog eller laver noget kreativt sammen, og her er der rig mulighed for at lytte til børnene og få en indsigt i hvad der fylder i børnenes liv lige nu. Hvis vi har børn der er meget stille, kan det være en mulighed for at få barnet til at åbne mere op hvis børnegruppen er mindre og dermed mere overskuelig. Hvis vi har børn der er sprogligt udfordret, kan det for den voksne være nemmere at observere barnet og dermed kunne beskrive hvori barnets vanskeligheder er.

Vi bruger sang som kommunikationsmiddel i overgangssituationer. Bestemte sange fortæller børnene at nu skal vi fx ind fra haven, er færdige med at spise eller at nu skal vi ind til eventyr. Vi kommunikerer på en legende og let måde og bruger rim og remser i mange af dagligdagens situationer. Vi leger med sproget og eksperimenterer sammen med børnene i forskellige måder at kommunikere på. Børnene bliver fx opfordret til at være med til at digte videre på en sang eller komme med ønsker til sange de gerne vil have at vi synger. Sang kan ofte være med til at forvandle en urolig situation.

Vi oplever indimellem at specielt de store børn eksperimenterer en del med sproget og det også betyder ord eller vendinger vi ikke ønsker i børnehaven. Vi forsøger at forvandle situationen så børnene bliver mødt i lysten til at sige sjove frække ord men at det kan gøres via rim og remser og ikke til at genere sine venner.

Vi sætter ord på de følelser som børnene selv kan have svært ved at sætte ord på ved at være nysgerrige, spørge ind, og på den måde hjælpe til at barnet kan lære at forstå sig selv og sin omverden. Vi sørger for at alle børn føler sig set og hørt og øver sig i både at blive hørt og lade andre komme til. Dette kan fx være i samlingssituationer hvor børnene har hænderne oppe når der er noget de gerne vil sige og alle øver sig i først at sige noget når ens navn bliver nævnt.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.**
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser.**

▪ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

I Guldæblet bliver alle sanserne brugt da vi er ude i haven det meste af dagen. Når børnene møder ind om morgenen dufter der af friskbagte boller. Når børnene kommer ud i haven, bliver de mødt af alle havens dufte fx dugvådt græs. Børnene kan høre fuglene i træerne, traktoren på marken, børn der måske klatre i træerne. Børnene mærker kulde og varme, blæst og regn, varm sommerregn og iskold sne. Vi har en stor naturgrund der giver rig mulighed for at udfolde sig kropsligt, vi har sand, halm, mudder, sten, blade og insekter i rigelige mængder. Børnene øver deres balance rundt på sandkassens stolper og kaster sig vildt ned i det våde sand.

Børnene leger det meste af dagen ude i haven hvor der er rig mulighed for både vilde lege og stille lege. Der kan løbes hurtigt på sanglegspladsen, hoppes i halm i halmhuset, der kan graves store huller i sandkassen og bages fine kager i den samme sandkasse da den er bygget tilpas stor til at mange børn kan være der samtidig. Man kan være mange sammen i en leg, eller være alene måske fordybet i en stille leg i sandkassen. De voksne hjælper de børn der er mere forsigtige motorisk til at blive mere modige ved fx at opfordre til at gå rundt på sandkassen eller være med til "jorden er giftig". De voksne hjælper de børn der er mest vilde med at løbe rundt med at blive mere fordybede i en leg eller aktivitet. Fx hjælpe dem i gang med at bygge en hule i sandkassen.

Når vi har sangleg, bliver kroppen brugt med finmotoriske fingerlege, lege hvor børnene skal hoppe, dreje rundt, være stille eller brøle vildt. Der skal indimellem fløjtes, knipses mv. og alt sammen er med til at udvikle børnenes nysgerrighed på at bruge deres krop, deres stemme og deres sanser.

Til alle vores årstidsfester bliver vores hus pyntet fint op og dette kan fx være med friske blomster og bivoks lys der dufter særligt fint. Til nogen af festerne skal vi være vilde og løbe rundt i haven og lege med sæbebobler (pinsefesten) efter vi har siddet stille og fordybet indenfor og hørt et særligt eventyr. Vi veksler i det daglige mange gange i løbet af dagen mellem stille og aktive aktiviteter. Nogen børn har brug for et ekstra skub for at komme i gang og kunne deltage, andre børn har brug for at blive hjulpet til at fordybe sig i en stille aktivitet for ikke at blive alt for over gearet.

Børnene hjælpes til at passe godt på deres venner og passe godt på dem selv. Vi råber ikke så højt at man får ondt i ørene, vi hopper ikke ned fra høje træer da vi passer godt på vores ben, vi svinger ikke rundt med meget lange pinde da vi passer godt på vores venner.

Natur, ude liv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

▪ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Guldæblet er en udebørnehave/vuggestue og vi har en kæmpe grund, der er delt op i en vuggestuedel og en børnehavedel.

Børnehavebørnene bliver afleveret uden for hver dag og det betyder at alle børn dagligt oplever naturen på meget tæt hold. Om efteråret når det er barsk, blæsende og mørkt og om sommeren når hele haven blomstre og er fyldt med insekter.

Det samme gælder vuggestuebørnene, her er det dog kun halvdelen af året fra påske til efterårsferien børnene bliver afleveret udenfor da det er for koldt for de mindste børn at være så mange timer udendørs. Vuggestuebørnene kommer dog uden for hver eneste dag, også de dage hvor det øser ned hele dagen eller haven er fyldt med høj sne.

I vores have er børnene meget optaget af at finde insekter og vi har gamle træstammer liggende så vi kan tiltrække dyr. Vi har områder af haven som er vilde/ukultiverede og hvor børnene kan få en følelse af at være opdagelsesrejsende og være langt væk fra de voksne. De voksne ved dog godt hvor børnene er men da der er mange træer, buske og bakker er det muligt at kunne få oplevelsen af vild natur helt ind. De voksne er måske i gang med at lave havearbejde i nærheden så de kan gribe ind i en konflikt hvis børnene ikke selv kan klare det. Det kan også være at et barn er kommet for højt op i et træ og skal guides ned igen.

Børnene er med til at klippe grene, save træstammer over, lave bål og snitte i træ. Vi undre os fx sammen med børnene over hvordan vinden indimellem kan drille så det er svært at tænde et bål eller holder øje med fuglene og giver fuglene ro til at passe deres æg i det store grantræ.

Til sangleg synger vi om spirer der ligger i jorden og venter på at det er varmt nok til at komme op når det er forår og efter sanglegen leder vi efter spirer i hele haven. Vi synger om fuglene der har unger og om solen der varmer os. Vi synger om høst og holder øje med bonden der kører med traktor på naboens mark osv. Alt sammen er med til at give børnene en følelse af årets gang i Guldæblet og i naturen. Vi samler kastanjer og laver kastanjedyr, vi laver lanterner og går ud i mørket med vores lys når det bliver efterår osv. For de mindste børn er det udfordrende at sidde i sandkassen og lege med sand og vand, for de største børn er det skønt at vi har mange høje klatretræer.

Vi går en gang om ugen tur i lokalsamfundet og får den måde øje på andre naturfænomener end dem vi har i vores have. Vi plukker fx ramsløg henne ved kirken og vi hilser på dyrene henne ved "Tinget". De ældste børn går på længere ture i lokalmiljøet og går fx ned til skoven hvor der ligger kæmpe væltede træstammer som er sjove at klatre på.

Vi samler skrald op som vi finder i naturen eller i haven og sørger for at have en respektfuld tilgang til den natur vi opholder os i. I vores have er der masser af æbletræer og frugtbuske og det er børnene med til at høste og spise i sensommeren. I høsttiden er vi på bondegårdtur med alle børnehavebørnene hvor vi er med til at høste, med til at hive gulerødder op af jorden, kører i traktor og hilse på bondegårdens dyr. Når vi kommer hjem fra denne tur, kærner vi korn til mel og børnene er med til at bage høstbrød.

Vi undersøger forskellige naturfænomener hver eneste dag. Fx det tidlige forår hvor knopperne på træerne hver dag har åbnet sig en smule mere og pludselig en dag er sprunget ud og blevet til blomster. Vi holder øje med gæssene der begynder at samle sig på himlen om efteråret og måske er vi heldige at de holder pause på naboens mark så vi kan se dem. Om foråret bliver vi glade når de er kommet tilbage igen. Når det er frostvej, kikker vi efter iskrystaller og istapper og laver forskellige eksperimenter med kulde og is. Fx. har vi puttet frugtfarve i nogen forme med vand og hængt dem udenfor og observeret når de først begynder at fryse og senere begynder at smelte.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvendematerialer, redskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

▪ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Vi er i Guldæblet meget optaget af at skabe et æstetisk miljø for børn og voksne som dagligt færdes i huset. Vi sørger for at der er pyntet op på "Årstidsbordet" som står lige når man kommer ind i huset. Det er altid pyntet med ting fra naturen fx kastanjer og svampe om efteråret, gran og nisser ved juletid og korn og frugt ved høsttiden. Der dufter dejligt og vi sørger for at blomsterne bliver skiftet når de er visne og at alle ved at vi passer godt på vores ting som vi har brugt lang tid på at lave. Børnene er måske med til at klippe grene til vaserne og vise de voksne hvorhenne i haven der er grene der er sprunget ud som vi kan bruge. I vores sanglege lærer vi i fællesskab at synge sange sammen og vi har en kultur i Guldæblet hvor alle ved at det at synge sammen er dejligt og sjovt. Vi lærer sange og sanglege som børnenes forældre og bedsteforældre måske kan huske fra deres egen barndom og nye sange som børnene kan lære dem! Hvis vi har børn fra andre lande/kulturer kan de måske lære os sange på deres sprog.

Når vi holder årstidsfester, er hele Guldæblet et stort fællesskab og både børnehave og vuggestue er fint pyntet op. Til enkelte af festerne kommer børnene og de voksne i bestemt tøj fx i bondetøj til høstfesten. Det skaber en samhørighedsfølelse og en følelse af at vi alle bidrager til fællesskabet med alt det vi kan. Børnene medbringer frugt, grønt eller blomster fra haven eller grøftekanten hvis de ikke har nogen have. Hele Guldæblet dufter af naturens overflod og alle børn er bevidste om at de har været med til at bidrage. De største børn kan huske tilbage fra festen året før og

de nyeste børn føler sig ikke udenfor da de jo også er med til at bidrage selvom de måske ikke endnu kan huske sangene vi synger eller ved hvad vi har planlagt.

Vi omgiver os hver dag med smukke materialer som krystaller, sten, træ og silke. Vi rydder pænt op efter os når der er leget og vi sørger for at passe godt på vores ting og reparere dem hvis det kan lade sig gøre hvis tingene går i stykker.

Når et barn har fødselsdag eller vi har fest hejser vi flaget i haven. Alle der kommer ved at det er en særlig dag.

Vi ønsker at alle både børn og voksne har en fælles ansvarsfølelse over for Guldæblet. 2 gange om året har vi en arbejdsdag hvor børn, forældre og ansatte sammen istandsætter og rengøre hus og have. Dette er med til at styrke forældresamarbejdet og er også med til at vise børnene at vi alle sammen er med til at passe godt på vores dejlige sted.

Vi har mange forskellige materialer som børnene enten kan lege med, eller som de voksne laver voksenstyrede aktiviteter med enten i løbet af ugen eller som forberedelser til vores årstidsfester. Vi forholder os bevidst til de ting vi omgiver os med. Det kan være at vi klipper i silkepapir som laves til fastelavnriset, leger med bivoks som er helt hårdt når vi starter, men bliver blødt og formbart når vi har haft det i hænderne lidt tid, det kan være at vi maler på akvarelpapir som senere bliver lavet til lanterner. Nogen af aktiviteterne er traditioner som går igen hver år og er voksenstyrede og planlagte. Andre aktiviteter er baseret på at børnene bare eksperimenterer og leger med de materialer de finder eller får stillet til rådighed.

Evalueringsskulturer

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen. pædagogiske læreplan.

Vi vil evaluere læreplanerne hver 2. år.

I hverdagen vil vi arbejde med at evaluere vores pædagogiske praksis, derfor vil denne læreplan være et levende, dynamisk arbejdsredskab.

Vi vil bruge de skemaer som EVA, (Danmarks evalueringsskoleinstitut.)

har udarbejdet.

Vi vil hele tiden bruge vores personale møde til at tale om vores evaluerings praksis og arbejde sammen om skemaerne.

Vi vil fokusere på aftalte emner, som skifter når vi syntes emnet er opfyldt, når der er opnået de mål, vi har sat os for emnet.

Så vi vil sætte mål, vi vil evaluere på vores praksis og på om vi har nået vores mål, og justerer ift. hvordan det er gået. Skal vi ændre målet, vil vi se hvordan børnene reagerer og om de mål, vi har sat os, er realistiske.